

42 לגבי מצוות השמיטה, לשבות מעבודת השרה בשנה השביעית, **שש שנים**
 43 **תזרע שדך ושש שנים תזמר פרמך וגו'**,⁶ **ולכן לא רצו**
 44 **המרגלים להכנס לארץ, כי ירידה זו מבחינת הדבור** שהוא
 45 כוח נעלה באדם **לבחינת המעשה** שהוא כוח נחות וחיצוני באדם **היא**

1 בתחילת פרשת השבוע נאמר, "וידבר ה' אל משה לאמר":
 2 **שְׁלַח לְךָ אַנְשִׁים גו'** לתור את ארץ כנען **וַיִּשְׁלַח אוֹתָם מֹשֶׁה גו'**
 3 **כָּלֶם אַנְשִׁים גו'**,¹ **וּפָרַשׁ רַשׁ"י**² "כל אנשים שבמקרא לשון
 4 חשיבות" **וְאוֹתָהּ שָׁעָה כְּשָׁרִים הָיוּ** ורק לאחר מכן המרגלים חטאו.

46 **הַשְּׁפֵלָה וַיִּרְיֵדָה גְדוּלָּה**
 47 **בְּיוֹתֵר, עַד שְׂאִינָהּ בְּעֶרְףָּה כָּלֶל**
 48 **עַד כִּדּוּ כִךְ שֶׁהַפַּעַר וַיִּחֹק הָעֶרֶךְ בֵּין**
 49 **'דְּבִיבּוֹר' וּמַעֲשֵׂה' הוּא לֵאל אֵל כֹּל יֵחַס**

5 **וְצָרִיף לְהִבִּין, שְׁלִפְיֹזָה**
 6 **(ש"כְּשָׁרִים הָיוּ)" מְדוּעַ לֹא**
 7 **רָצוּ לְהִכָּנס לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל,**
 8 **וּמִבְּאֵר בְּלִקוּטֵי תוֹרָה' סִפֵּר**

בס"ד. שבת פרשת שלח,

מברכים החודש תמוז

ה'תשמ"ח.

(הנחה בלתי מוגה)

50 **והשוואה. וכמוכן גם מהמבאר**
 51 **במקום אחר⁷ ששלשת הקנין**
 52 **שבצורת אות ה' הקו העליון,**
 53 **הקו הימני והקו השמאלי, הקצר**

9 **מאמרי אדמו"ר הוקן על פרשיות**
 10 **התורה בחומשים ויקרא, במדבר,**
 11 **דברים (ועל שיר השירים) ריש ראש,**
 12 **התחלת פְּרָשְׁתוֹנָה³ (החסיד'ישע**

54 **(שְׁבָה באות ה' נבְרָא העולם⁸)**
 55 **הם כְּנָגַד שְׁלֹשָׁה הַלְבוּשִׁים**
 56 **אמצעי הביטוי של הנפש, מְחֻשְׁבָּה**
 57 **דבור ומעשה, שֶׁהָקוּ הָעֲלִיּוֹן**

13 **פְּרָשָׁה הפרשה החסידית, כפי שנהוג**
 14 **לקרוא למאמרי החסידות על פרשיות**
 15 **השבוע בספרים 'לקוטי תורה' ו'תורה**
 16 **(אור), שֶׁהַמְרָגְלִים הָיוּ**

58 **של האות ה' (הגג) הוא כְּנָגַד**
 59 **לבוש המְחֻשְׁבָּה, וְהָקוּ הַיְמָנִי**
 60 **של האות ה' הוא כְּנָגַד לבוש**
 61 **הדבור, וְהָקוּ הַשְּׂמָאֲלִי של**

17 **בְּמִדְרָגָה רוחנית גְבוּהָה מְאֹד,**
 18 **וְלִכֵּן דווקא בגלל מעלתם הרוחנית**
 19 **הגבוהה לֹא רָצוּ המרגלים לְהִכָּנס**
 20 **לְאַרְץ, כִּיּוֹן שֶׁלֹּא רָצוּ**

62 **האות ה' (הקו הקצר) הוא כְּנָגַד**
 63 **לבוש המַעֲשֵׂה. שְׂמֵזָה שֶׁהָקוּ**
 64 **הַשְּׂמָאֲלִי שכנגד לבוש המעשה**
 65 **אינו מְחַבֵּר עִם הָאוֹת ה'**

21 **לְהַשְׁפִּיל לְהוֹרִיד אֶת עֲצָמָם**
 22 **לְמַצּוֹת מַעֲשִׂיּוֹת, שְׁהָיוּ כוֹחַ**
 23 **המעשה הוא כוח נחות מבין כוחות**
 24 **הנפש שְׂזָהוּ העיסוק בקיום מצוות**

66 **(מְחֻשְׁבָּה וְדַבּוּר), מוֹכַח**
 67 **שְׁעִנְיָן הַמַּעֲשֵׂה הוּא דְבָר**
 68 **נִפְרָד מִלְבוּשֵׁי הַמַּחֲשָׁבָה וְהַדְּבִיבּוֹר**
 69 **וְאֵינוּ בְּעֶרְףָּה כָּלֶל לְעִנְיָן**

25 **מַעֲשִׂיּוֹת עַקֵּר הַעֲבוּדָה בְּאַרְץ**
 26 **אלא רצו להישאר במדבר שם עבודת**
 27 **ה' היא בעיקר בעניינים רוחניים.**
 28 **וּבְבִיאור מַעֲלַת הַמְרָגְלִים,**

70 **הדבור אלא רחוק ונבדל ממנו לאין**
 71 **שיעור.**
 72 **וְאִפְּן הַשְּׂנִי (דְּעָה שְׂנֵיָה⁹)**

29 **מִבְּאֵר בְּלִקוּטֵי תוֹרָה' שֶׁם**
 30 **שְׂנֵי אוֹפְנִים⁴.**
 31 **אִפְּן אַחֲרָי⁵ (לְדַעָה אַחַת) מַעֲלַת**

73 **בביאור מעלת המרגלים הוא**
 74 **שְׂמִדְרָגַת הַמְרָגְלִים הִיְתָה**

32 **הַמְרָגְלִים הִיְתָה בְּכַךְ שֶׁהַמְרָגְלִים**
 33 **הָיוּ מִבְּחִינַת עוֹלָם הַדְּבִיבּוֹר,**
 34 **וְלִכֵּן נִקְרָא הַדּוֹר שִׂיבָא מִמִּצְרַיִם**
 35 **וְהָיָה בְּמִדְבָר סִינַי בְּשֵׁם דּוֹר**

75 **וְאֵינוּ בְּעֶרְףָּה כָּלֶל לְעִנְיָן**

36 **הַמְדַבֵּר, "מְדַבֵּר" מְלִשׁוֹן**
 37 **דְּבִיבּוֹר. מַה־שְּׂאִינ־בֵּן אֲרָץ**
 38 **(יִשְׂרָאֵל) עֲנִינָה הוּא מַעֲשֵׂה,**
 39 **וּכְפִשְׁטוֹת הָעִנְיָן שֶׁבְּאַרְץ**

76 **עִם הָאוֹת ה' (מְחֻשְׁבָּה וְדַבּוּר), מוֹכַח**
 77 **שְׁעִנְיָן הַמַּעֲשֵׂה הוּא דְבָר נִפְרָד וְאֵינוּ**
 78 **בְּעֶרְףָּה כָּלֶל לְעִנְיָן הַדְּבִיבּוֹר. וְאִפְּן הַשְּׂנִי (דְּעָה שְׂנֵיָה⁹)**

40 **יִשְׂרָאֵל עַקֵּר הַעֲבוּדָה הִיא**
 41 **בְּמַעֲשֵׂה כְּפַעַל, וּבִלְשׁוֹן הַתּוֹרָה**

1) פרשתנו (שלח) יג, ג. 2) עה"פ שם. 3) לו, ג ואילך. 4) ראה גם לקו"ש ח"ד ע' 1046 ואילך, 5) לקו"ת פרשתנו שם לח, ג. וראה שם לו, א. 6) בהר כה, ג. 7) לקו"ת ר"פ בלק. וראה גם ד"ה אם בחוקותי שנה"זו. ויש"נ. 8) מנחות כט, ב. 9) לקו"ת פרשתנו שם לח, ב.

שלח לך אנשים גו'

ביאור בדרך אפשר

1 בעולם המחשבה שהוא למעלה גם אפילו מעולם הדבור,
 2 וארץ ישראל הוא עולם הדבור שהוא אמנם נעלה לאין שיעור
 3 מעולם המעשה אבל גם הדיבור נחות מהמחשבה, ולא רצו המרגלים שהיו
 4 בעולם המחשבה להשפיל את עצמם בעולם הדבור. ויש
 5 להוסיף בזה, שמזה מהביאור
 6 באופן השני שהמרגלים היו בעולם
 7 המחשבה מוכן עוד יותר גודל
 8 הירידה וההשפלה
 9 כשצריכים להכנס לארץ
 10 כפשוטו, עולם המעשה כי אם
 11 המעשה רחוק לאין ערוך מהדיבור,
 12 הוא בוודאי רחוק עוד יותר
 13 מהמחשבה. ולכן המרגלים
 14 מצד עצמם כפי שהם בתוך העולם
 15 שלהם, דיבור או מחשבה, לא רצו
 16 להכנס לארץ.
 17 ומפל זה מוכן, שזה
 18 שהמרגלים לא רצו להכנס
 19 לארץ ישראל, הוא מצד
 20 שלא רצו להשפיל את עצמם
 21 לרדת מהדרגה הרוחנית הגבוהה
 22 שלהם ולעסוק בדברים גשמיים.
 23 ויש לומר בזה בעמק יותר,
 24 ובהקדים ענין פלא, הדרוש
 25 באור לכאורה בדרושים
 26 מאמרי חסידות הנ"ל, מאי-
 27 טעמא מה טעם, מאיזו סיבה
 28 מאריך ב'לקוטי תורה' לבאר
 29 מדרגת המרגלים, ועד
 30 שמבאר בזה שני אופנים
 31 כנ"ל (מחשבה ודבור אופן
 32 אחד שהמרגלים היו בעולם המחשבה
 33 ואופן שני שהמרגלים היו בעולם
 34 הדיבור), דלקאורה בשביל
 35 באור הנ"ל, היה מספיק
 36 לומר שזה שלא רצו להכנס
 37 לארץ ישראל, הרי זה מצד
 38 שלא רצו להשפיל את עצמם
 39 בדברים גשמיים ומדוע חשוב
 40 להוסיף גם פירוט והסבר באיזו דרגה
 41 היו שממנה לא רצו להשפיל ולהוריד
 42 את עצמם?

ביאור בדרך אפשר

1 ויש לומר הפונה בזה, שבזה שמאריך ומפרט במעלת המרגלים,
 2 כאמור מדגיש שזה שהמרגלים לא רצו להכנס לארץ ישראל,
 3 אין זה משום שסברו שענין הכניסה לארץ אין בו צורך
 4 מצד הדבר עצמו, אלא שסברו שענין זה אינו שייך להם בפרט,
 5 כי בגלל מעלת מדרגתם
 6 הגבוהה, שהם בכחינת מחשבה
 7 ודבור, אי אפשר להם הם אינם
 8 יכולים להשפיל את עצמם
 9 לעולם המעשה.
 10 ועל-פי-זה המבואר לעיל
 11 שהמרגלים לא רצו להיכנס לארץ בגלל
 12 שלא רצו להוריד ולהשפיל את עצמם
 13 לעולם המעשה יש לומר, שמה
 14 ששולחם משה, הרי זה משום
 15 שהפח לבקר את המעשה
 16 הוא מבחינה נעלית יותר
 17 מבחינת המחשבה, שבכחה
 18 בכוח אותה בחינה נעלית, שהיא נעלית
 19 עוד יותר מהמחשבה, דוקא לפעל
 20 "ותורו את הארץ", הינו
 21 לפעל יתרון בארץ כי מלבד
 22 הפירוט הפשוט של 'יתורו', לשון
 23 תיור וריגול, יש לפרש 'יתורו' גם
 24 מלשון יתרון ולפי זה המרגלים נשלחו
 25 לפעול ולחדש בארץ מעלה ויתרון
 26 (כמו שהוא בפשטות הענין,
 27 שזה שילוח המרגלים היה הכנה
 28 לכניסה של בני ישראל לארץ
 29 בפעל, ובפרט על-פי המבאר
 30 במדרש¹⁰ ובדרושי מאמרי
 31 חסידות¹¹ ש'ותורו' הוא
 32 מלשון יתרון), להעלות
 33 ולבקר ולתקן את עניני הארץ
 34 הלזו התחזקה, עולם
 35 המעשה.
 36 ועוד זאת, בשילוח המרגלים הייתה
 37 המחשבה, שבכחה דוקא לפעל "ותורו את הארץ", הינו לפעל יתרון בארץ
 38 (כמו שהוא בפשטות הענין, שזה היה הכנה לכניסה לארץ בפעל, ובפרט
 39 על-פי המבאר במדרש¹⁰ ובדרושי חסידות¹¹ ש'ותורו' הוא מלשון יתרון),
 40 להעלות ולבקר את עניני הארץ הלזו התחזקה, עולם המעשה. ועוד זאת,

(10) ראה שהש"ר פ"א, ז. קה"ר פ"א, ג. ועוד - הובאו בדרושים שבהערה הבאה. (11) אוה"ת פרשתנו ס"ע תמה ואילך.
 ד"ה שלח תער"ב. העת"ר. ועוד.

שבת פרשת שלח, מברכים החודש תמוז, ה'תשמ"ח

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 מעלה נוספת, "לחמנו הם" ¹² (כְּדַבְּרֵי יְהוֹשֻׁעַ וְכָלֵב שִׁלְפִי פִּשְׁטוֹ
2 הכוונה לגויים הגרים בארץ, וכפירוש רש"י, "נאכלם כלחם", ולפי פנימיות
3 הרברים הכוונה), שֶׁהִנְצוּצוֹת האלוקיים שֶׁבְּדַבְּרֵים הַתַּחְתּוֹנִים,
4 הם הִלָּחֵם שֶׁמִּמֶּנּוּ "יִחְיֶה הָאָדָם", שֶׁהוּא דוֹקָא פּוֹעֵל חֲבוּר
5 הַנְּשָׂמָה וְהַגּוֹף ¹³, כלומר, כשם
6 שהלחם הגשמי מחבר בין הנשמה
7 והגוף הגשמי, כך הניצוצות האלוקיים
8 הקדושים שבלחם (שהם מקור חיותו
9 וקיומו) מחברים בין העניינים הנעלים
10 והרוחניים לעניינים הגשמיים
11 והנחותים דְּהֵינּוּ שֶׁהַעֲבוּדָה של
12 האדם בְּעֵנֵיגֵי מַעֲשֵׂה במצוות
13 מעשיות בְּחֻלְקוֹ בְּעוֹלָם, באותו
14 חלק בעולם שעליו בפרט מוטל לברר
15 ולתקן פּוֹעֵלֶת יְתָרוֹן וְעֵלּוּי
16 בְּאָדָם הַעוֹבֵד, שֶׁנַּעֲשֶׂה
17 בְּתַחֲבִיט מְהֵלֵךְ, שהולך ומתקדם
18 ומתעלה וּבִאֲפֵן שֶׁ"יִלְכוּ מִחִיל
19 אֶל חִיל" ¹⁴ מדרגה לדרגה.
20 וַיֵּשׁ לּוֹמֵר, שֶׁזֶה נִרְמָז גַּם
21 בְּמַה שֶׁכְּתוּב אַחֲר־כֵּן ¹⁵
22 שֶׁמּוֹשֶׁה שָׁלַח מְרַגְלִים לְרַגֵּל
23 אֶת יַעֲזֹר, וְהַמְרַגְלִים לְכַדוּהָ
24 כִּי אָמְרוּ ¹⁶ לֹא נַעֲשֶׂה
25 כְּרֵאשׁוֹנִים שאמרו שאין ביכולתנו
26 לכבוש את הארץ, אלא בְּטוֹחִים
27 אָנוּ בְּכַח תְּפִלָּתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה
28 לְהִלָּחֵם, שֶׁבְּזֶה יִשָּׁנֵם גַּם-כֵּן
29 עַל-דֶּרֶךְ שְׁנֵי הָעֵנִינִים הַנִּלְלִ
30 שהיו המטרה והכוונה של משה רבנו
31 בשילוח המרגלים. עֵנִין אַחֵד,
32 שֶׁמְרַגְלִים אֵלּוּ כְּבִשׁוּ חֵלֶק
33 בְּחוּץ-לְאֶרֶץ כְּחוֹ שֶׁל מֹשֶׁה
34 וזה מקביל לאמור לעיל שמשה שלח
35 את המרגלים כי הכוח לברר את עולם
36 המעשה נובע מבחינה גבוהה, למעלה
37 מעולם המחשבה, וְעוֹד זֹאת,
38 שֶׁחֵלֶק זֶה שֶׁנִּכְבַּשׁ עַל יְדֵי הַמְרַגְלִים
39 האחרים נִקְרָא בְּשֵׁם "יעזר"
40 מִלְּשׁוֹן "עוזר", שֶׁהַחֵלֶק
41 בְּעוֹלָם עֲצָמוֹ עוֹזֵר וּמְסַיֵּעַ
42 לְעַבּוּדָה זו, שֶׁיִּהְיֶה בִּאֲפֵן
43 דְ"יתרון" בְּאָדָם הַעוֹבֵד,

1 "לחמנו הם" ¹² (כְּדַבְּרֵי יְהוֹשֻׁעַ וְכָלֵב),
2 שֶׁהִנְצוּצוֹת שֶׁבְּדַבְּרֵים הַתַּחְתּוֹנִים, הם הִלָּחֵם
3 שֶׁמִּמֶּנּוּ "יִחְיֶה הָאָדָם", שֶׁהוּא דוֹקָא פּוֹעֵל חֲבוּר
4 הַנְּשָׂמָה וְהַגּוֹף ¹³, דְּהֵינּוּ שֶׁהַעֲבוּדָה בְּעֵנֵיגֵי מַעֲשֵׂה
5 בְּחֻלְקוֹ בְּעוֹלָם, פּוֹעֵלֶת יְתָרוֹן וְעֵלּוּי בְּאָדָם
6 הַעוֹבֵד, שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּתַחֲבִיט מְהֵלֵךְ, וּבִאֲפֵן שֶׁ"יִלְכוּ
7 מִחִיל אֶל חִיל" ¹⁴. וַיֵּשׁ לּוֹמֵר, שֶׁזֶה נִרְמָז גַּם בְּמַה
8 שֶׁכְּתוּב אַחֲר־כֵּן ¹⁵ שֶׁמּוֹשֶׁה שָׁלַח מְרַגְלִים לְרַגֵּל
9 אֶת יַעֲזֹר, וְהַמְרַגְלִים לְכַדוּהָ כִּי אָמְרוּ ¹⁶ לֹא נַעֲשֶׂה
10 כְּרֵאשׁוֹנִים, בְּטוֹחִים אָנוּ בְּכַח תְּפִלָּתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה
11 לְהִלָּחֵם, שֶׁבְּזֶה יִשָּׁנֵם גַּם-כֵּן עַל-דֶּרֶךְ שְׁנֵי
12 הָעֵנִינִים הַנִּלְלִ. עֵנִין אַחֵד, שֶׁמְרַגְלִים אֵלּוּ כְּבִשׁוּ
13 חֵלֶק בְּחוּץ-לְאֶרֶץ כְּחוֹ שֶׁל מֹשֶׁה. וְעוֹד זֹאת,
14 שֶׁחֵלֶק זֶה נִקְרָא בְּשֵׁם "יעזר" מִלְּשׁוֹן "עוזר",
15 שֶׁהַחֵלֶק בְּעוֹלָם עֲצָמוֹ עוֹזֵר וּמְסַיֵּעַ לְעַבּוּדָה זו,
16 שֶׁיִּהְיֶה בִּאֲפֵן דְ"יתרון" בְּאָדָם הַעוֹבֵד, הֵינּוּ לֹא
17 רַק שֶׁהָעוֹלָם זְקוּק לְאָדָם שֶׁמְבַרֵר אֶת הָעוֹלָם,
18 אֲלָא גַּם הָאָדָם זְקוּק לְעוֹלָם שֶׁעַל-יְדוֹ נַעֲשֶׂה
19 יְתָרוֹן בְּאָדָם.

20 אָמְנָם עֲדִין צְרִיף לְהַכִּין, שֶׁהָרִי בְּסִפּוֹר
21 הַמְרַגְלִים, לֹא קִיָּמוּ הַמְרַגְלִים אֶת
22 עֲבוּדָתָם כְּדַבְּעִי. אָבֵל הָרִי בְּהַכְרַח לּוֹמֵר
23 שֶׁשְּׁלִיחוֹתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה נִתְקַיְּמָה, וְכַמוֹכֵן גַּם מִזֶּה ¹⁷
24 שֶׁבְּגִמְרָא ¹⁸ נִלְמַד שֶׁ'קְדוּשׁ הַשֵּׁם' הוּא בַּעֲשֶׂרָה
25 מִיִּשְׂרָאֵל דוֹקָא, מִמַּה שֶׁכְּתוּב בַּמְרַגְלִים ¹⁹ עַד
26 מִתִּי לְעֵדָה הָרְעָה הַזֹּאת, שֶׁזֶה כּוֹלֵל רַק אֶת
27 עֲשֶׂרֶת הַמְרַגְלִים (חוּץ מִיְהוֹשֻׁעַ וְכָלֵב). וַיֵּשׁ
28 לּוֹמֵר הַבְּאוּר בְּזֶה, דְּבִנְגוּעַ לְחֻלְקָם שֶׁל הַמְרַגְלִים
29 בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הָרִי כְּכַר פְּרֵשׁ רִשׁ" ²⁰ שֶׁיְהוֹשֻׁעַ
30 וְכָלֵב נָטְלוּ חֵלֶק שֶׁל הַמְרַגְלִים בְּאֶרֶץ, וְקָמוּ
31 תַּחְתִּיָּהֶם לְחַיִּים, וְנִמְצָא שֶׁבִּטַח נִפְעַל יְתָרוֹן בְּחֵלֶק הַמְרַגְלִים בְּאֶרֶץ. אָמְנָם זֶהוּ
32 רַק בְּנוּעַ לְחֻפְצָא' שֶׁל חֵלֶק בְּאֶרֶץ, אָבֵל בְּנוּעַ לְגַבְרָא' (הַמְרַגְלִים) לְכַאוּרָה

(12) פרשתנו שם, ט. 13) ראה לקו"ת ריש פרשתנו. (14) תהלים פד, ה. (15) חוקת כא, לב. (16) פירש"י שם. (17) ראה גם לקו"ש חל"ג ע' 85 ואילך. (18) מגילה כג, ב. (19) פרשתנו שם, כז. (20) שם, לח.

שלח לך אנשים גו'

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 לְכַאֲוֹרָה הִיָּה חֶסֶר בְּנֹה וְהִיּה מְקוֹם לומר שלא נתמלאה ולא נתקיימה
2 שליחותם. אֵף בְּנֹה יֵשׁ לוֹמַר, כי לאמיתו של דבר גם בנוגע למרגלים
3 עצמם התקיימה השליחות, כיוון שֵׁאִין לָךְ דָּבָר אפילו חטא חמור ביותר
4 הַעוֹמֵד בְּפְנֵי הַתְּשׁוּבָה²¹, וְאֶדְרָבָה, הַבַּעַל-תְּשׁוּבָה חֲבִיב
5 יוֹתֵר מִמָּה שֶׁהִיָּה לְפָנָי
6 הַחֲטָא²², וְאִם-כֵּן נִמְצָא
7 שְׁלֹאֲחֵרֵי הַתְּשׁוּבָה שֶׁל
8 הַמְּרַגְלִים, נִפְעַל הַעֲלוּי גַם
9 בָּהֶם עצמם, מלבד העלויו והיתרון
10 שֶׁנִּפְעַל בְּנַחֲלָתָם, כַּאֲמוֹר.
11 וְהִנֵּה הַתּוֹרָה הִיא נְצִיחִית, וְאֵף
12 הַשְּׂמֵאוֹרְעוֹת הָאֲמוּרִים בְּתוֹרָה הִיוּ
13 כְּפועַל בעבר, לפני זמן רב ובמקומות
14 מְסוּיָמִים, הַהוֹרָאוֹת וְהַמְּסִרִים הֵם
15 נִצְחִים וּמְבַאֵר בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת
16 (בַּתְּנַיִא²³ וְלִקְוִטֵי תוֹרָה²⁴)
17 (וְכוּ'), דְכִיּוֹן שֶׁהַתּוֹרָה הִיא
18 נְצִיחִית, מוֹכֵן שֶׁכָּל עֲוֹנוֹת
19 שֶׁבַּתּוֹרָה יֵשׁ בּוֹ הוֹרָאָה
20 נְצִיחִית לְכָל הַזְּמַנִּים וְלְכָל
21 הַמְּקוֹמוֹת.
22 שֶׁהַמְּרַגְלִים "הִיוּ כְּשֵׁרִים
23 בְּאֹתָהּ שְׁעָה", כַּאֲשֶׁר נִשְׁלַח,
24 וְלֹא עוֹד אֵלָּא שֶׁהִיוּ בְּמַדְרָגָה
25 גְּבוּהָה מְאֹד, כְּמִבּוֹאֵר לַעִיל, מוֹכֵן
26 מִזֶּה, שֶׁגַם מֵעַנְיֵן הַמְּרַגְלִים
27 יִשְׁנֶה הוֹרָאָה נְצִיחִית בְּעִבּוֹדַת
28 כָּל אֶחָד וְאֶחָד, שֶׁהוֹרָאָה זֹאת
29 הִיא נְצִיחִית, וּבְהַדְגָּשָׁה יִתְּרָה
30 כְּשֵׁלּוֹמְדִים פְּרֻשֵׁת שֶׁלָּח,
31 וּבִכְפֻרְט כְּשֵׁלּוֹמְדִים אֵת
32 הַחֲסִידֵי-שְׁעַל פְּרֻשָׁה הַמֵּאֲמִרִים
33 בְּלִקְוִטֵי תוֹרָה' שֶׁל פְּרֻשֵׁת שֶׁלָּח
34 שְׂבוּמִנִּים אֵלּוֹ עֲנִינֵי פִרְשֵׁת שֶׁלָּח הֵם
35 בְּתוֹסֶפֶת הַדְּגוּשָׁה.
36 וְהַעֲנִין הוּא, דְהִנֵּה כְּנוֹעַ
37 לְשִׁתֵּי דַעוֹת אֵלּוֹ, כְּבִיאוֹר מַעֲלַת
38 הַמְּרַגְלִים, הָאֵם הִיוּ בְּעוֹלָם הַמַּחֲשָׁבָה
39 אוּ הִיוּ בְּעוֹלָם הַדִּיבּוּר, יֵשׁ לוֹמַר
40 שֵׁאִינָם רַק "אֵלּוֹ וְאֵלּוֹ דְבָרֵי
41 אֱלֹקִים חַיִּים"²⁵, אֲבָל לַמַּעֲשֵׂה
42 מִתְקַבֵּל רַק דַּעַה אַחַת אֵלָּא גַם

שֶׁתִּכְּן הַמְּשַׁמְעוֹת הַרוּחָנִית שֶׁל שְׁנֵי הַעֲנִינִים (הַפְּרוּשִׁים) הַנ"ל
(מִחֲשָׁבָה וְדַבּוּר) אֵמֶת הוּא בְּעִבּוֹדַת הָאָדָם בְּפַעַל, הִינּוּ
הַהוֹרָאָה הִיא שְׁצִרְיָכָה לְהִיּוֹת אֲצֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד הַיִּרְיָדָה לְעוֹלָם
הַמַּעֲשָׂה, הֵן מִבְּחִינַת עוֹלָם הַמַּחֲשָׁבָה שְׁבָאָדָם, וְהֵן
מִבְּחִינַת עוֹלָם הַדַּבּוּר
שְׁבָאָדָם. כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד
תְּהִיָּה אֲשֶׁר תְּהִיָּה הַרְמָה הַרוּחָנִית שְׁלוֹ,
גַם אִם הוּא אֲדָם פְּשוּט יֵשׁ בּוֹ
בְּחִינַת הַמַּחֲשָׁבָה שְׁבוֹ, בְּחִינַת
עוֹלָם הַבְּרִיאָה, כְּמוֹ
שְׂאוֹמְרִים בְּכַרְפַּת הַשַּׁחַר
אֲדוֹת הַנִּשְׁמָה שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד:
אֵתָה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּרֵאתָה,
אֵתָה יִצְרָתָה, וְאֵתָה נִפְחָתָה
כִּי, שְׁבַחְיִנַת "אֵתָה כְּרֵאתָה"
הִינּוּ בְּחִינַת הַבְּרִיאָה הַמְּדוּרָגָה
שְׁכַנְגָד עוֹלָם הַבְּרִיאָה שְׁבַחְשִׁמְתוֹ,
עוֹלָם הַמַּחֲשָׁבָה. וּבְחִינַת
"אֵתָה יִצְרָתָה" קָאֵי מְכוּנַת עַל
בְּחִינַת הַיִּצְרִיָּה שְׁבַחְשִׁמְתוֹ,
עוֹלָם הַדַּבּוּר. וְתַכְלִית הַכְּנוּגָה
הִיא שֶׁהַמַּחֲשָׁבָה וְהַדַּבּוּר לֹא
יִשְׁאָרוּ בְּמִקוּמָם הַנַּעֲלָה, בְּמִקוּם
גְּבוּהַ כְּבוֹחוֹת הַנַּפֵּשׁ, אֵלָּא שִׁיִּרְדוּ
לְעוֹלָם הַמַּעֲשָׂה, "וְאֵתָה
נִפְחָתָה כִּי", עַד שִׁיְהִיָּה
"וְאֵתָה מְשַׁמְרָה בְּקִרְבִּי" וְכוּ'
הִינּוּ דְרוּגַת הַנִּשְׁמָה שִׁיּוֹרְדוֹת לַמַּטָּה
בְּגוּף וּפּוֹעֲלוֹת בְּכוֹחוֹת הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל
הַגּוּף. שְׁזָהוּ תִכְן עִבּוֹדַת הָאָדָם
בְּכָל יוֹם וְיוֹם, יוֹצֵא אָדָם
לְפַעֲלוֹ וְלַעֲבֹדָתוֹ עַדֵי עֶרֶב²⁶,
וְיִרְדַּת הַנִּשְׁמָה בְּגוּף, לַפַּעֲלוֹ בּוֹ
בְּכוּחַ הַמַּעֲשֵׂה, וּבְכַח זֶה יִדְקָא

אֵתָה כְּרֵאתָה, אֵתָה יִצְרָתָה, וְאֵתָה נִפְחָתָה כִּי, שְׁבַחְיִנַת "אֵתָה כְּרֵאתָה" הִינּוּ
בְּחִינַת הַבְּרִיאָה שְׁבַחְשִׁמְתוֹ, עוֹלָם הַמַּחֲשָׁבָה. וּבְחִינַת "אֵתָה יִצְרָתָה" קָאֵי עַל
בְּחִינַת הַיִּצְרִיָּה שְׁבַחְשִׁמְתוֹ, עוֹלָם הַדַּבּוּר. וְתַכְלִית הַכְּנוּגָה הִיא שֶׁהַמַּחֲשָׁבָה
וְהַדַּבּוּר לֹא יִשְׁאָרוּ בְּמִקוּמָם, אֵלָּא שִׁיִּרְדוּ לְעוֹלָם הַמַּעֲשָׂה, "וְאֵתָה נִפְחָתָה כִּי",
עַד שִׁיְהִיָּה "וְאֵתָה מְשַׁמְרָה בְּקִרְבִּי" וְכוּ'. שְׁזָהוּ תִכְן עִבּוֹדַת הָאָדָם בְּכָל יוֹם
כִּי, יוֹצֵא אָדָם לַפַּעֲלוֹ וְלַעֲבֹדָתוֹ עַדֵי עֶרֶב²⁶, וְיִרְדַּת הַנִּשְׁמָה בְּגוּף, וּבְכַח זֶה

(21) ראה ירושלמי פאה פ"א סה"א. ועוד. (22) ראה רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ד. ובכ"מ. (23) רפי"ז (כב, ב). קו"א קס, א.
(24) ויקרא א, ד. ועוד. (25) עירובין יג, ב. וש"נ. (26) תהלים קד, כג.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

30 בְּכָל הָעוֹלָם, וְעַל-אֶחַת-כַּמֶּה-וְכַמֶּה שְׁלָמוֹת בְּיִשְׂרָאֵל, עַד
 31 לְגִלְיָה בַּחֲיִינָת 'יְחִידָה' הַחֶלֶק הַעֲמוּק וְהַפְּנִימִי בְּיִתְרָה שֶׁבְּכָל
 32 יִשְׂרָאֵל, וְגִלְיָה זֶה יְהִי לְמִטָּה נְשָׁמָה בְּגוֹף, וְיִהְיֶה כֹּל זֶה
 33 בְּקִרְבֵּי מִמֶּשׁ, נְשָׁמוֹת בְּגוֹפִים שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל שֶׁבְּכָל
 34 הַדּוֹרוֹת, וְעַל-אֶחַת-כַּמֶּה-
 35 וְכַמֶּה נְשָׁמוֹת בְּגוֹפִים שֶׁל בְּנֵי
 36 יִשְׂרָאֵל בְּדוֹר זֶה, שֶׁעַל-יָדָם
 37 נַעֲשִׂית עֲלֵיהָ בְּכָל הַדּוֹרוֹת
 38 כַּנִּל, וְכִיוּן שֶׁנִּשְׁמָוֹת הַדּוֹר הַזֶּה
 39 מַעֲלִים אֶת נְשָׁמוֹת הַדּוֹרוֹת הַקּוֹדְמִים,
 40 בּוֹדֵאֵי שֶׁהֵן עֲצֵמָן יְהִיו נְשָׁמוֹת בְּגוֹפִים,
 41 וּמִתּוֹךְ שֶׁמֶתָה וְטוֹב לְכַבֵּ, עַד
 42 לְגִלְיָה הַשְּׁמִימָה ד'רְנִי עֲקָרָה
 43 לֹא יִלְדֶה"29, הַלִּידָה וְהַגִּלְיָה
 44 לְעֵתִיד-לְבָא, כַּמְבוֹאֵר בַּחֲסִידוֹת
 45 שֶׁזֶּמַן הַגְּלוּת, זֶמַן שֶׁל הַעֲלָם וְהַסְתָּר,
 46 דוֹמָה לְעֵיבוֹר. זֶמַן הַגְּאוּלָּה, זֶמַן שֶׁל
 47 גִּלְיָה, דוֹמָה לְלִידָה, וְלֹא עֲכָבָם
 48 אֶפְיָלוּ בְּהַרְף עֵינָי30, וְתַקְּףָ
 49 וּמִיד מִמֶּשׁ.

15 וְכַמֶּה שְׁלָמוֹת בְּיִשְׂרָאֵל, עַד לְגִלְיָה בַּחֲיִינָת 'יְחִידָה' שֶׁבְּכָל יִשְׂרָאֵל, וְגִלְיָה זֶה
 16 יְהִי לְמִטָּה נְשָׁמָה בְּגוֹף, וְיִהְיֶה כֹּל זֶה בְּקִרְבֵּי מִמֶּשׁ, נְשָׁמוֹת בְּגוֹפִים שֶׁל כָּל
 17 יִשְׂרָאֵל שֶׁבְּכָל הַדּוֹרוֹת, וְעַל-אֶחַת-כַּמֶּה-וְכַמֶּה נְשָׁמוֹת בְּגוֹפִים שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 18 בְּדוֹר זֶה, שֶׁעַל-יָדָם נַעֲשִׂית עֲלֵיהָ בְּכָל הַדּוֹרוֹת כַּנִּל, וּמִתּוֹךְ שֶׁמֶתָה וְטוֹב לְכַבֵּ,
 19 עַד לְגִלְיָה הַשְּׁמִימָה ד'רְנִי עֲקָרָה לֹא יִלְדֶה"29, הַלִּידָה וְהַגִּלְיָה לְעֵתִיד-לְבָא, וְלֹא
 עֲכָבָם אֶפְיָלוּ בְּהַרְף עֵינָי30, וְתַקְּףָ וּמִיד מִמֶּשׁ.

27) אגרות קודש אדמו"ר מהור"י צ"ח א"ע תפח. 28) פרשתנו יד, לח ובפירש"י. 29) ישע"י נד, א. 30) מכילתא ופירש"י בא יב, מא.

1 (שֶׁהַנְּשָׁמָה הַיָּא בַּחֲיִינָה נְעֻלִית) בִּיכְלֵת הַנְּשָׁמָה לְכַרֵּר אֶת
 2 הָעוֹלָם, וְעַד שֶׁהָעוֹלָם פּוֹעֵל גַּם יְתֵרוֹן בְּנְשָׁמָה עֲצָמָה כַּמְבוֹאֵר
 3 לְעִיל שֶׁהַיְתֵרוֹן שֶׁל יְדֵי עֲבוֹדַת הַבִּיּוֹרִים פּוֹעֵל 'יְתֵרוֹן' מַעֲלָה גַם בְּאֵדָם
 4 הַמְּבֹרָה.
 5 וְעַל-יְדֵי הָעֲבוֹדָה הַנִּל
 6 לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַמְּחֻשָּׁבָה
 7 וְהַדְּבוּר גַּם בְּאֶרֶץ, כְּעוֹלָם
 8 הַמַּעֲשֶׂה וְכַמְבוֹר שֶׁעֵינֵינוּ הַתּוֹרָה הֵם
 9 נַצְחִיִּים כְּכֹל זֶמַן וּבְכָל מְקוֹם שֶׁתִּהְיֶה
 10 עֲבוֹדַת כְּבוֹשׁ הָאֶרֶץ בְּרוּחַנִיּוֹת
 11 גַּם בַּחוּץ-לְאֶרֶץ, וּכְפִתְגָם
 12 הַצִּמְח צִדְק'27 בְּמַעֲנֵה לְאֶחָד
 13 הַחֲסִידִים שֶׁרָצָה לְנַסּוֹעַ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
 14 מֵאֶרֶץ דָּא עֵשָׂה כֹּאן (בַּחוּץ לְאֶרֶץ)
 15 אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי-זֶה
 16 מְבִיאִים וּמְקַרְבִּים אֶת הַגְּאֻלָּה
 17 הַעֲתִידָה, שִׁיְהִיָּה כְּבוֹשׁ אֶרֶץ
 18 יִשְׂרָאֵל בְּפוֹעֵל בְּפִשְׁטוֹת,
 19 וְהַכְּנִיסָה לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּפוֹעֵל
 20 בְּפִשְׁטוֹת.
 21 וְעוֹד זֹאת, שִׁיְהִיָּה בְּאֶפְן
 22 ש"חִיו מִן הָאֲנָשִׁים", נְטִלוּ
 23 חֶלְקָם בְּאֶרֶץ28, כְּנוֹכַח לְעִיל לְגַבֵּי
 24 יְהוֹשֻׁעַ וְכֹל כִּי שְׁדוֹרְנוּ זֶה פּוֹעֵל
 25 עֲלֵיהָ וְיִתְרוֹן גַּם בְּחֶלֶק הָאֶרֶץ
 26 שֶׁל כָּל הַדּוֹרוֹת שֶׁלֹּא הִיְתָה
 27 הַגְּאֻלָּה בְּזִמְנָם, כִּשֶׁם שִׁיְהוֹשֻׁעַ
 28 וְכֹל כִּי נִטְלוּ אֶת חֶלְקָם שֶׁל הַמְּרַגְלִים
 29 וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשָׂה שְׁלָמוֹת

המשך מעמוד ריד

14 שבלא הריבוי היינו למדים מקל וחומר להיפך, שהצפון פסול
 15 לשחיטת קדשים קלים. שכיבול הייתי לומר, והלא דין [קל וחומר]
 16 הוא שצפון פסול לשחיטת קדשים קלים, ומה קדשים קלים
 17 שהוכשרו להישחט בכל הרוחות, אף על פי כן לא הוכשר מקומן
 18 ו-שאר רוחות העזרה אצל קדשי קדשים, שהרי קדשי קדשים
 19 אינם נשחטים בכל מקום בעזרה, אלא בצפון בלבד. קדשי קדשים
 20 שלא הוכשרו להישחט אלא בצפון, אינו דין שלא הוכשר מקומן
 21 ו-הצפון, אצל קדשים קלים. ומקל וחומר זה היינו למדים שהצפון
 22 פסול לשחיטת קדשים קלים. תלמוד לומר - לפיכך נאמרנו שלשה
 23 פסוקים אלו, והיינו [ושחטמו פתח אהל מועד, ושחט אותו לפני
 24 אהל מועד, ושחט אותו לפני] אהל מועד, ללמדנו ששחיטת
 25 קדשים קלים כשירה בצפון.

1 דווקא בצפון.
 2 הברייתא דנה האם שחיטת קדשים קלים כשירה אף בצפון:
 3 מוסיפה הברייתא לבאר, לאחר שלמדנו להכשיר את כל רוחות
 4 העזרה לשחיטת קדשים קלים, יש ללמוד קל וחומר להכשיר גם
 5 את הצפון. וכך הוא הקל וחומר, ומה קדשי קדשים שלא הוכשרו
 6 להישחט בכל הרוחות שבעזרה, ואף על פי כן הוכשרו להישחט
 7 בצפון, קדשים קלים שהוכשרו להישחט בכל הרוחות, אינו דין
 8 שהוכשרו להישחט בצפון.
 9 הברייתא מביאה דעה החולקת, שלמדים דבר זה ממקום אחר:
 10 רבי אליעזר אומר, דין זה ושחיטת קדשים קלים כשירה בצפון,
 11 לא נלמד מקל וחומר, אלא מריבוי הפסוק. שלא נאמר הכתוב -
 12 אחד מן הכתובים הללו, אלא בשביל להכשיר את הצפון לשחיטת
 13 קדשים קלים. והטעם שצריך לזה ריבוי מהפסוק, הוא משום